

Forespørgselsdebat om mulighederne for at lette vilkårene for de familier, der skal betale for hjemtransport, når et familiemedlem afgår ved døden under et behandlingsophold udenfor deres hjemsted

(Medlem af Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen)

Naalakkersuisut takker for forslaget til forespørgselsdebat.

Sygdom og dødsfald er tragiske begivenheder, der før eller siden rammer os alle. Udover en eventuelt længere sygdomsperiode, herunder behandlingsophold udenfor eget hjemsted, forud for dødsfald, kan det også være forbundet med økonomiske udgifter for de pårørende.

Ofte vil et behandlingsophold foregå udenfor hjemstedet, dvs. i en anden by eller bygd i Grønland eller f.eks. i Danmark. Dette er et grundvilkår i vores land.

Som udgangspunkt er udgifter forbundet med begravelse et privat anliggende. For borgere, som er berettiget til offentlig hjælp, er der dog mulighed for jf. § 23 at yde offentlig hjælp til betaling af rimelige udgifter til begravelse, såfremt boet ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne, og den afdøde opfyldte betingelserne jf. § 4, stk. 1 i forordningen om offentlig hjælp. Bestemmelsen finder anvendelse i de tilfælde, hvor de pårørende ikke har anden mulighed for at få dækket udgiften, herunder at boet ikke kan dække udgiften.

Personer, som afgår ved døden under en behandling i sundhedsvæsenets regi, er ikke omfattet af patientbegrebet. Ifølge sundhedslovgivningen har sundhedsvæsenet ikke pligt til at dække udgifter i forbindelse med transport af afdøde personer til deres hjemby eller det sted, hvor de efterladte måtte ønske begravelsen.

Hvis personen dør udenfor hjemstedet under en behandling, som er iværksat og finansieret af det grønlandske sundhedsvæsen, er der dog praksis for, at sundhedsvæsenet betaler et beløb til de efterladte eller boet. Beløbet svarer til en almindelig passagerbillet, for en siddende passager, til den by eller bygd, hvor afdøde havde folkeregisteradresse. Udbetaling kan kun ske efter anmodning.

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen har rettet henvendelse til Royal Arctic Line med henblik på at få oplyst udgifter forbundet med hjemtransport af kiste. Royal Arctic Line oplyser, at hjemtransport af zinkkiste fra Aalborg til Nuuk beløber sig til ca. kr. 1.600. Prisen vil stort set være den samme ved transport til andre steder, eftersom pris baserer sig på antallet af kubikmeter. Dertil kommer udgifter til transport til/fra havn, herunder eventuelle udgifter til opmagasinerings.

Da dødsfald og begravelse kan medføre pludselige økonomiske udgifter, bl.a. til hjemtransport af kiste, vil dette opleves som en ekstra belastning for de pårørende, idet disse udgifter måske ikke har været forudset.

Det kan nævnes, at S.I.K. har en socialfond, hvor man kan ansøge om tilskud til bl.a. hjemtransport af kiste. S.I.K. oplyser på sin hjemmeside, at man har mulighed for at ansøge om tilskud, hvis man er medarbejder i en af de virksomheder, der er bidragsyder til socialfonden. Det drejer sig om KNI, Royal Greenland, Polar Raajat, Upernavik Seafood, Grønlands Erhverv, Nuuk Imeq og Grønlands Selvstyre.

Derudover kan det overvejes at etablere en begravelsesforening eller anden form for forsikringsordning, som borgere kunne betale til, og som ville kunne dække udgifter forbundet med begravelse for ikke at belaste pårørende. En sådan ordning påtænkes dog ikke offentligt igangsat eller finansieret helt eller delvist, netop fordi begravelse som udgangspunkt er et privat anliggende.

Med disse bemærkninger ønsker jeg på vegne af Naalakkersuisut en god debat og ser frem til at høre partiernes synspunkter.